

De keizer van het verlies – Troubleyn i.s.m. Koninklijke Vlaamse Schouwburg / Leo Van Velzen

centreren en dat je kribbig kunt worden wanneer je daarin gestoord wordt. Met kapsones of sterallures heeft dat niets te maken. Wel met het feit dat sommige mensen zich niet kunnen indenken wat je nodig hebt om daar dan straks anderhalf uur op een scène te staan. Een uur vóór ik begin te spelen wil ik bijvoorbeeld de zaal en de scène hebben. En dan moet daar niemand meer binnen komen of ik word lastig.

Etcetera: Dirk, ben jij ook wel eens het slachtoffer van zo'n misvatting?

Dirk Roofthoof: Het overkomt me zelfs op café. Hoe bekender je wordt, hoe meer je lastig wordt gevallen door totaal onbekende mensen die je allerhande verwijten naar het hoofd slingeren. Dat je arrogant bent en zo. Ik sta daar gewoon te staan, niet anders dan anders, en mensen komen ongevraagd naar me toe en beginnen me aan te klampen op een toon van: 'Wat is er jongen? Denk je dat je 't bent, misschien?'. Ik weet een café waar Jan Fabre nooit meer binnengaat omdat hij daar altijd door onbekenden lastig wordt gevallen. Ze roepen er 'dikke nek' en dat soort dingen. Gewoon omdat het Jan Fabre is. Maar Jan Fabre is niet veranderd. Ik ben niet veranderd. Het zijn de mensen die je anders benaderen van

zodra je bekender wordt. En wat die concentratie betreft, ik ben daarin nog erger dan Josse. Ik word zelfs al lastig wanneer er tijdens de repetities gepraat wordt. Omdat ik me moeilijk kan concentreren. Ik word heel vlug afgeleid, maar toen ik twintig was, was dat niet anders.

Etcetera: Het sterrendom heeft ook vaak met ijdelheid te maken, zeker bij mensen die zich als sterren voordoen. Maar heeft acteren van nature al niet met ijdelheid te maken?

Dirk Roofthoof: We hebben natuurlijk de pretentie dat we iets interessants te vertellen hebben, anders gaan we niet op die scène staan. En misschien is het voor sommige mensen niet zo evident dat je zegt: luister nu eens allemaal, ik ga hier iets interessants vertellen, en jullie moeten er ook nog 450 frank voor betalen. Dat heeft misschien een zekere pretentie, ja.

Josse De Pauw: Ach, die ijdelheid. Hou ouder ik word, hoe meer ik vermoed dat het een vlucht voorwaarts is. Ik ken niet één acteur die niet bang is uitgevallen. Allemaal hebben ze angsten die heel fundamenteel zijn. En dan denk ik: kruip je niet in dat licht van die scène omdat daar minder volk dan in de zaal is? Ze willen niet in die massa verdwijnen, ze willen daar van weg, en dan moeten ze ook zorgen dat ze daar kunnen blijven staan. Dus moeten ze beginnen werken en schaven om het recht op die geprivilegieerde positie te behouden... Er wordt vaak gezegd dat acteurs heel timide mensen zijn, ook al lijkt het niet zo. Ik denk dat het waar is. Ik ben ook zelf een timide mens. Ja, ik hoor het me zeggen. Maar als ik niet op mijn geëigende plekken ben, zijnde café Le Coq, of thuis of bij bepaalde vrienden, voel ik me ongemakkelijk. Als ik in een café in het buitenland een garçon wenk, voel ik al meteen een bevroren glimlach op mijn gezicht, zo van: niet slaan, asjeblijft niet slaan, ik wil alleen maar een tasje koffie. In een café zal je me zelden horen roepen, behalve in Le Coq, omdat dat mijn huiskamer is geworden. Acteurs hebben een angst. En die angst is de motor om op de scène te kruipen. Veel meer dan ijdelheid, denk ik. Anders zou je ook meer gebruik maken van het feit dat je met je gezicht op televisie komt. Als Dirk Pietje de Leugenaar speelt, en het is hem om ijdelheid te doen, dan koopt hij met zijn laatste geld een schoon kostuum, huurt af en toe een Porsche, en laat zich bewonderen op alle places to be. Maar dat doet hij dus niet. Sommige mensen doen het wél. Maar zelden of nooit de mensen die ik hoog schat.

Etcetera: Veel acteurs zijn timide, Dirk? Herken je jezelf daarin?

Dirk Roofthoof: Ik ben een binnenvetter, absoluut. De echte dingen hou ik liefst voor mezelf. Daarom ben ik ook zo blij dat ik mag

spelen. Omdat andermans teksten vertolken het ideale alibi is om het over jezelf te hebben. Ik kan in zo'n tekst heel veel van mezelf leggen, maar tegelijk is die tekst ook mijn dekmantel. Goed acteren houdt in dat ik een deel van Dirk Roofthoof laat zien. Maar de mensen kunnen altijd nog denken dat ik niet mijn eigen emoties vertolk, maar die van de schrijver of van het personage. Daarom kan ik mezelf ook makkelijker blootgeven in het theater dan in een interview. In een interview word ik al gauw verlegen. Ik hoorde onlangs de bandopname van een radio-interview terug, en het viel me op dat ik achter elke zin een kort lachje laat volgen. Terwijl er helemaal niets te lachen valt. Het is pure gêne. En wat die angst betreft, ja, die overvalt me ook. Twintig minuten vóór ik moet opgaan, begint het. En dan wens ik mezelf een ander beroep toe. Maar die angst overwin ik, anders wordt het een slechte voorstelling. Een andere angst bestaat erin dat je niet kan bepalen wat 'goed acteren' betekent. Je mislukt daar vaak in, en je mislukt altijd in volle publiek. Voor elk goed schilderij dat een schilder aan de openbaarheid prijsgeeft, heeft hij er twintig andere in de prullenbak goegoid die niemand heeft gezien. Maar wij gaan af terwijl iedereen getuige is.

Josse De Pauw: Het voordeel is dan weer dat van zodra een voorstelling voorbij is, ze ook niet meer bestaat. Als een schilder een schilderij maakt dat hij goed vindt, en hij vindt het tien jaar later slecht, bestaat er een grote kans dat hij het intussen heeft verkocht en dat het blijft hangen. Om die reden stond ik in het begin zo wantrouwig tegenover films. Wegens het definitieve karakter van dat medium. Het feit dat iemand zo'n film twintig jaar later uit een blik kan halen om hem opnieuw te tonen. Ik heb die angst verdrongen door een soort je m'en foutisme te cultiveren. Maar ik blijf toch opletten in welk soort projecten ik stap.

Etcetera: Jullie komen ook zelf wel eens met sterren en beroemdheden in contact. Hoe groot is het ontzag op zo'n momenten?

Josse De Pauw: In *Bandini* speelde ik een kleine scène met Ornella Muti. Ik zat naast haar in de schminkkamer, en de schrik sloeg me om het hart. Het kwam louter door haar, je vraagt je af waarom? Ik kende die mevrouw niet, en ik heb wel eens vaker in een schminkkamer gezeten met een acteur die ik nooit eerder heb gezien en met wie ik vervolgens een scèneje speel. Maar de naam Ornella Muti vervulde mij met angst en respect. Een respect dat ze gelukkig meteen ondermijnde door te zeggen dat ze ook zelf bang was om daar te spelen. Het was ook heel indrukwekkend. Ik kan je verzekeren dat ik al voor minder volk